

## บทที่ 5

### บทสรุปและข้อเสนอแนะ

พิธีสารเพื่อการต่อต้านการผลิต และลักลอบค้าอาวุธปืน ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ และเครื่องกระสุนโดยผิดกฎหมาย เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะของคกร ค.ศ. 2000 มีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการผลิต และลักลอบค้าอาวุธปืน ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ และเครื่องกระสุนโดยผิดกฎหมาย และมุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

แม้ว่าประเทศไทยยังมีได้ลงนามเป็นภาคีในพิธีสารนี้ แต่ประเทศไทยก็แสดงความสนใจในพิธีสารดังกล่าว เห็นได้จากการที่ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะของคกร ค.ศ. 2000 และพิธีสารแนบท้ายสองฉบับ ได้แก่ พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก และพิธีสารเพื่อต่อต้านการลักลอบนำขนผู้ย้ายถิ่นโดยทางบก ทะเล และอากาศ

จากการศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบบทบัญญัติของพิธีสารฯ และกฎหมายอาวุธปืนของไทยมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่า บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืนของไทยโดยเนื้อหาสาระสำคัญแล้ว มีความสอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้ในพิธีสารฯ อยู่หลายประการ แต่เนื่องจากมีกฎหมายบางฉบับที่ได้รับการบัญญัติไว้นานแล้ว จึงทำให้มีหลายประเด็นที่ควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย เพื่อให้สามารถบังคับใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เท่าทันเหล่าอาชญากร ซึ่งมักจะฉวยโอกาสจากช่องว่างของกฎหมายในการประกอบอาชญากรรม

ส่วนที่จำเป็นต้องมีการบัญญัติมาตรการเพิ่มเติมแก้ไขเพื่อให้กฎหมายไทยมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของพิธีสารฯ มีอยู่หลายส่วน ส่วนหลักๆ ที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติม ได้แก่

**ประเด็นเรื่องการผลิต และการส่งออก รวมทั้งการส่งผ่านอาวุธปืนฯ ข้ามพรมแดน** ซึ่งถือเป็นกิจกรรมหลักที่พิธีสารฯ ให้ความสำคัญและมุ่งที่จะควบคุม แต่กฎหมายไทยกลับไม่ได้มีบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ละเอียดรัดกุมมากนัก

**ประเด็นเรื่องการทำเครื่องหมายและการบันทึกจัดเก็บข้อมูลอาวุธปืนฯ** ซึ่งกฎหมายไทยก็มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่บ้างแล้ว แต่ไม่ชัดเจนและรัดกุมเท่าที่บัญญัติไว้ในพิธีสาร ด้วยความที่ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการสื่อสาร และคมนาคมในภูมิภาคนี้ ประเทศไทยจึงไม่อาจปฏิเสธสถานะของการเป็นประเทศทางผ่านของการส่งอาวุธปืนฯได้ การบัญญัติกฎหมายรองรับไว้จึงถือเป็นเรื่องที่เหมาะสม การปรับปรุงกฎหมายไทยให้สอดคล้องกับหลักการในพิธีสาร และเพิ่มมาตรการควบคุมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นนั้น อาจจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ทั้งในภาครัฐในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และเอกชนผู้ประกอบการกิจกรรมเกี่ยวกับอาวุธปืนฯ แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อคนที่คุ้มค่า กล่าวคือ ไม่เพียงจะเป็นพื้นฐานสำหรับความร่วมมือระหว่างประเทศ แต่ยังเป็นมาตรการควบคุมเบื้องต้นสำหรับอาวุธปืนฯ ภายในประเทศที่จำเป็นและจะขาดเสียมิได้

ส่วนอื่นๆที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับการทำลายและจำหน่ายอาวุธปืนฯ ซึ่งในพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 แทบจะหาบทบัญญัติในเรื่องนี้ไม่ได้เลย แต่ต้องนำบทบัญญัติของกฎหมายอาญามาปรับใช้ ซึ่งจะทำให้กฎหมายอาวุธปืนฯ ของไทยมีความสมบูรณ์ชัดเจนและสะดวกต่อการบังคับใช้ จึงควรนำมาบัญญัติไว้ให้ครบถ้วนในกฎหมายฉบับเดียวกัน โดยนำแนวทางที่บัญญัติไว้ในคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 37 พ.ศ. 2519 พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 และพิธีสาร มาใช้ประกอบการพิจารณา

หากจะพิจารณาเรื่องความร่วมมือเกี่ยวกับการผลิต และลักลอบค้าอาวุธปืนฯ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศ เห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศต่างๆ และมีช่องทางในการแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างกันอยู่แล้ว ทั้งในระดับหน่วยงาน และระดับรัฐ ดังนั้น ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีของพิธีสาร ประเทศไทยต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายอาวุธปืนฯ ของไทยในปัจจุบันเสียก่อน โดยอาศัยหลักการที่กำหนดในพิธีสาร มาเป็นกรอบในการบัญญัติตัวบทกฎหมายให้มีความทันสมัยรับกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อให้กฎหมายอาวุธปืนฯ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หากพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมายในพิธีสารแล้ว จะพบว่าบทบัญญัติของพิธีสารฯ ทำหน้าที่เสมือนกรอบที่รัฐภาคี หรือรัฐอื่นๆ ทัวไปสามารถนำไปใช้ในการพิจารณาออกกฎหมายภายในรองรับ และโดยที่เนื้อหาของพิธีสารฯ มีความเป็นสากลทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาในการชำระปรับปรุงกฎหมายไทยต่อไป

นอกจากนั้นแล้ว ในส่วนของเขตอำนาจในการดำเนินคดีตามอนุสัญญาฯ อันเป็น ความเกี่ยวข้องกับเขตอำนาจศาลของไทยในการพิจารณาพิพากษาคดีที่เกิดขึ้น กฎหมายภายใน ที่เกี่ยวข้อง คือ ประมวลกฎหมายอาญา โดยบทบัญญัติของกฎหมายไทยที่มีความสอดคล้องกับ อนุสัญญาฯ แล้วนั้น แต่ก็ยังเป็นแค่เพียงบางส่วน ตามมาตรา 8 ของประมวลกฎหมายอาญา ยัง กำหนดความผิดที่ต้องได้รับโทษไม่ครอบคลุมถึงทุกกรณีตามอนุสัญญาฯ ดังนั้นประเทศไทยต้อง บัญญัติบัญญัติกฎหมายให้มีเขตอำนาจเหนือความผิดในทุกกรณีที่คนสัญชาติไทยได้กระทำขึ้น เพื่อที่ศาลไทยจะสามารถดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดนั้นได้เองตามกฎหมายภายในในกรณีที่ ศาลไทยปฏิเสธการส่งคนคนชาติในฐานะผู้ร้ายข้ามแดน

นอกจากนี้ กฎหมายของประเทศไทยเท่าที่มียังไม่ครอบคลุมการกระทำอันเป็น ความผิดฐานมีส่วนร่วมในกลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร จึงเห็นควรให้ประเทศไทยได้มีการ ปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนของการกระทำดังกล่าว

หากประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีในพิธีสารนี้ ประเทศไทยจะได้รับผลประโยชน์ และอุปสรรคจากการเข้าเป็นภาคีแห่งพิธีสารนี้ ดังต่อไปนี้

ประการแรก ประเทศไทยจะมีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการผลิตและ ลักลอบค้าอาวุธปืน ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ และเครื่องกระสุนโดยมิชอบด้วยกฎหมายในลักษณะ สากลเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เนื่องจากพิธีสารฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดฐานความผิดที่ กำหนดให้รัฐภาคีต่างๆ ต้องกำหนดฐานความผิดที่กำหนดไว้ในพิธีสารฯ เป็นความผิดอาญาตาม กฎหมายภายในของตน

ประการที่สอง ประเทศไทยจะได้รับความช่วยเหลือจากประเทศสมาชิกภาคีในด้าน การป้องกันและปราบปรามการผลิตและลักลอบค้าอาวุธปืน ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ และเครื่อง กระสุนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเนื่องมาจากวัตถุประสงค์ของพิธีสารฯ มุ่งเน้นถึงการให้ความ ร่วมมือกันในด้านต่างๆ

อุปสรรคของการเข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ คือ ในด้านการกำหนดหน่วยงานที่จะให้ความ ร่วมมือระหว่างรัฐภาคี เนื่องจากหน่วยงานที่เป็นตัวกลางประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ ภาคีนั้น จะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการให้ข้อมูลข่าวสารและความเชี่ยวชาญในด้าน ภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้ในการติดต่อประสานงาน

ข้อสังเกตเพิ่มเติมที่น่าสนใจในประเด็นของการลักลอบค้าอาวุธที่เกิดขึ้นใน ประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2552 เมื่อมีการตรวจค้นเครื่องบินต้องสงสัยว่าบรรทุกสินค้าต้องห้ามจาก

ประเทศเกาหลีเหนือ ที่จอดพักเพื่อเติมน้ำมันเพื่อบินต่อไปยังประเทศยูเครน จากการตรวจค้นพบอาวุธปืนบรรจุอยู่ในถังอยู่ภายในเครื่องบินดังกล่าว โดยไทยได้ควบคุมตัวผู้ต้องหาจำนวน 5 ราย สัญชาติคาซัคสถาน 3 ราย และสัญชาติเบารุส 2 ราย ซึ่งต่อมาทางอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง และส่งตัวผู้ต้องหาทั้ง 5 ราย กลับไปดำเนินการสอบสวนตามกฎหมายเจ้าของสัญชาติเนื่องจากได้รับการร้องขอจากประเทศเจ้าของสัญชาติ

การดำเนินการกับคดีดังกล่าวนั้นนอกจากต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายภายในของไทยแล้ว ยังมีขั้นตอนการดำเนินการที่ไทยต้องดำเนินการต่อสหประชาชาติในฐานะสมาชิกสหประชาชาติที่กำหนดไว้ในมาตรา 25 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ให้สมาชิกของสหประชาชาติ ตกลงที่จะยอมรับและปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะมนตรีความมั่นคงตามกฎหมายฉบับปัจจุบัน ซึ่งกรณีที่เกิดขึ้นเป็นกรณีที่อาวุธมีที่มาจากเกาหลีเหนือซึ่งการขนอาวุธดังกล่าวเป็นการละเมิดมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเลขที่ 1874/2009 โดยมติดังกล่าวผ่านออกมาเพื่อตอบโต้การที่เปียงยางปฏิเสธไม่ยอมยุติโครงการเพิ่มสมรรถนะยูเรเนียม ตลอดจนการทดลองขีปนาวุธนำวิถีของตน มติดังกล่าวมีเนื้อหาห้ามการเคลื่อนย้ายอาวุธหนัก ตลอดจนขีปนาวุธและชิ้นส่วนอะไหล่จากเกาหลีเหนือ รวมทั้งเรียกร้องให้ประเทศใดที่ติดตามตรวจสอบและทำลายอาวุธเหล่านั้นด้วย ซึ่งมติ 1874 มิได้มีผลผูกพันบังคับให้ต้องกระทำตาม แต่ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของแต่ละประเทศสมาชิกสหประชาชาติเอง